

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/I. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

Po kateri poti...

Govoriti in pisati o našem slabem položaju, je že skoro banalno. Poudariti pa moramo, da je naš položaj s poslabšanjem oblih prilik vsak dan težji. Draginja ne pada, temveč raste, naši prejemki so pa manjši kot pred par leti. Razen neznatne peščice ljudi, ki živi »sporedno« s svojimi pač vedno višjimi prejemki, dihaajo vsi drugi z izjemo onih, ki imajo svoje lastno premoženje ali pa so se bogato oženili, samo še od zgubljenih nad na boljše dneve, ki ne bodo nikoli zasiniili.

Pa ipak se moremo nadejati lepših časov, potrebno pa je, da si jih pripravimo z delom. Čakati s prekrižanimi rokami na »uvidevnost« merodajnih — skrajno smešno pozal! Izkušnja pri nas pa tudi v inozemstvu jasno pričajo, da ta »uvidevnost« ni samonikel plod, dozorel sam iz sebe, ampak je rezultat, ki ga doseže akcija zainteresirancev z vztrajnostjo in marljivostjo. Prisiliti, vcepiti je treba »uvidevnost« oblastnikom, da jim postane vodilni motiv, kadar se lotijo problema našega gmotnega stanja.

O potrebi stanovskega stremjenja: da si izvajamo pravičnejše pogoje za našo existenco, smo že mnogo govorili, kačoč na neobhodno potrebni postulat z ozirom na zgodovinski pregled razvoja socialnih vprašanj. Ugledni sociolog je dejal: »Obče pravice, ki jih uživajo nekateri stanovi v javni družbi, niso pridobljene po milosti zbog razvitega človečanstva ali zbog krščanske sentimentalnosti; pač pa so te pravice priborjene, pridobljene z uporom in z odločno borbo, ki se ne boji žrtve.«

Osnovanost in neminljivo resnico tega izreka dokazuje baš ogromni uspeh delavskih razredov, ki so si izboljšali svoj gmotni položaj z neprestano borbo, ki pa še zdaleka ni zaključena in če se je pričela tudi že pred sto leti. Ni treba spominjati na vse peripetije težkega boja in tudi ne na ogromne žrtve, ki jih je zahteval ta boj. Vse to je znano, kakor je tudi znano, da je položaj delavskih mas mnogo ugodnejši kakor pred davnim in da je uspeh venčan v glavnem zaradi oživiljene razredne zavesti in skupne volje — v začetem boju ne kloniti in ne podleči.

In zakaj bi se tudi mi ne zamogli inspirirati s tem veličastnim primerom? Naši tovariši v inozemstvu so že na poti. Poročali smo že, da je francoski uradniški Savez v najtesnejši kolaboraciji s centralnim delavskim sindikatom, v katerega se je izza poslednjega kongresa že včlanil. Tudi v Nemčiji so uradniške in delavske organizacije zelo blizu druga drugi tako za cilji kakor tudi po načinu akcij.

Pri nas je res še težko, da bi kar direktno pričeli z delom po metodah in zvezi z delavskimi razredi; to pa zato, ker je uradniški državnopravni položaj in socialna struktura naše dežele kot agrarne države precej drugačna kot drugje. Pri nas je vse to problem bodočnosti; kadar pa pride razrešitev tega vprašanja na vrsto, ne

izostane tudi uspeh. In zakaj že zdaj ne moremo neposredno pričeti z delom v zvezi z delavskim razredom? Psihološko nismo pripravljeni, kar je pa glavni in osnovni element za začetek. Res je, da je v uradniških vrstah še mnogo staroverskega mišljenja in naziranja, predvojne mentalitete; mnogo, mnogo jih je še vedno, ki se smatrajo za privilegiran družabni sloj, za nekakšno »gospodo«, ki jim niti na um ne pride, da bi se za svoje stanovske pravice in koristi lotili takšnih sredstev, kakor se jih poslužujejo žuljave roke in oznojeno, v težkem delu upognjeno telo preprostega težaka, na sploh: manualnega delavca. Ta in takšna mentaliteta je kriva, da se tako mnogo uradnikov, osobito višjih ne udeležuje niti v svojih lastnih organizacijah. Bilo bi pač vse drugače, če bi vso to gospodo prešinil žarek spoznanja in bi iskreno ter odločno posegla v našo borbo!

Vse to dokazuje, kako je pri nas kompliciran problem akcije za zaščitenje naših stanovskih interesov in kako je težko odgovoriti na vprašanje: Po kateri poti?... Neizpodbitno je, da nas sedanji način delovanja ne zadovoljava. Nad doseženimi uspehi se ne moremo navduševati.

Sedaj pa navaja Čin. Glasnik št. 156, po katerem posnemamo te misli in ki so zrcalo mišljenja našega Gl. Saveza, tole pot:

Prva in osnovna potreba je »migati«, makar v onem obsegu, v katerem nam sedanje stanje naših organizacij dopušča. Počivanje je opasno, dvakrat opasno: tako za tiste, ki je od njih zavisno rešenje naših vprašanj, kakor tudi za nas same. Ne oni ne mi, nihče ne sme čutiti, da se organizacija zaveda svoje nemoči in da vsled tega dopušča, da gredo stvari svojo poljubno pot.

Ojačevanje in povečanje naših organizacij je prvi postulat, ki mu moramo posvečati vso pažnjo. Kolikor ne prožijo sedanje politične prilike, posebno pa še finančni položaj naše države, pogojev, da se zastavi korak za povečanje naših prejemkov in nam je vsled tega usiljen »mir«, pa na drugi strani ni nobenega razloga, da ne bi povečali pozornosti internemu delovanju za ureditev in učvrstitev organizacije. Zdi se nam celo, da je za to sedanji čas najbolj ugoden. Ako nam je že usiljeno zatišje v boju, izkoristimo to priliko z vso energijo za delovanje v organizacijah, da se pokažemo boljše opremljeni takrat, ko stopimo s svojimi zahtevami pred merodajne. Ne daj, da bi nas zalotil čas nepripravljen! Samo dobro pripravljeni moremo nastopiti ter dokazati tudi vseukupnemu javnemu mnenju, da je naša sila prikipela do vrhunca. Gre za veliki interes, ki ga je moč zastopati samo in edino s čvrstimi in mnogostevilnimi organizacijami. Na nas je, da uspemo ali pa da še i nadalje životarimo.

POJASNILA IN STROKOVNE INFORMACIJE so nujno potrebne vsakemu drž. nameščencu. Kje jih dobi? V »Našem Glasu«!

„NAŠ GLAS“ izide vsakega desetega, dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrtletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

„Prostovoljni davki“ — ali zavozlana logika...

»Oblastne davščine imajo v glavnem prostovoljen značaj. Kdor noče piti vina, temu ni treba plačati niti vinarja oblastne davščine na vino...« tako piše v uvodniku velik političen list. Res je. Samo, kaj če bi to logiko še malo razvozlati? Mislim, da bi mogli mirno reči: Kdor noče uživati sladkorja, ne kave, kdor noče uporabljati električnih žarnic, kdor noče rabiti plina, niti bencina, temu ni treba plačati ne pare državne trošarine. Še dalje: kdor noče kupovati in prodajati hiš in zemljišč, dedovati, sklepati najemnih pogodb itd., temu ni treba plačati niti pare drž. taks. A kdor noče imeti zemljiške in hišne lastnine, pa ne dohodka od podjetij, obratov in poklica, kdor noče dobivati rent, niti dohodkov za svoje delo, vsem tem ni treba plačati niti vinarja direktnih davkov. Kakor torej vidimo, nimajo samo oblastne davščine v glavnem prostovoljnega značaja. — Tudi nadaljna ugotovitev uvodničarja: »Mislimo, da tudi noben gostilničar ne more trditi, da je vino neobhodno potrebno«, docela drži. Saj, kaj je mar sladkor ali kava, ali pa svetilni plin res neobhodno potreben? Je neobhodno potrebno imeti hiše in trgovine, podjetja in poklice, službo, zaslužek in rente, je res treba prodajati in v najem jemati, vlagati prošne in tožbe, zahtevati spričevala, potrdila itd.? Ne, ni kakor ne! Kjer nič ni, tam se cesar veljavo izgubi. Kako pa to, da vendar narod živi v trdni veri, da beseda davka izvira od besede daviti?

J. L.:

Kako je drugod.

Kakor poročajo dunajski listi, se pravkar vrši med kanclerjem dr. Seiplom in med državnimi uradniki, katere zastopa znani »Fünfundzwanziger Ausschuss«, razgovori oziroma pogajanja glede uzakonitve izplačila trinajste mesečne plače o Božiču. Pogajanja potekajo precej gladko in ni dvoma, da bo vlada pristala na tozadevni predlog uradniških organizacij ter priznala vsakoletno izplačanje trinajste mesečne plače ob koncu leta. To pa tem več, ker je tudi na to sklicevati — da so nastavljenici dunajske mestne občine že v posesti te pravice. V tem jih seveda podpirajo tudi vse parlamentarne stranke, ki se pulijo za naš klonjenost uradništva in za uradniške glasove.

Če zmore »beraška« (?) Avstrija take izdatke, zakaj bi ne mogli biti deležni take bonitete tudi naši državni uradniki in uradniki naše ljubljanske mestne občine? Ta poslednja sicer ni v onem sijajnem finančnem položaju, kakor njena dunajska koleginja. Mislimo pa, da bi z malo dobre volje že bilo možno državi kakor tudi mestni občini, nuditi svojim nastavljencom take vrste božični dar.

Zlasti uslužbenci mestne občine ljubljanske, pri katerih je božičnica lansko leto

izpadla, da si se je bila že precej udomačila, pričakujejo od občinskega sveta, da bo sledil letos prejšnjemu vzgledu in izpolnil nade, katere stavljajo magistratovci nanj. To pa tem več, ker se je pokazalo, da draginja raste od dne do dne in da ni o uspehu znane ankete o pobijanju draginje ne duha ne sluha.

Pač srečni, ki razpravljajo o zakoniti uredbi trinajste plače, dočim pri nas še zlo glasnih, da si uzakonjenih »razlik« ne moremo dobiti izplačanih. Seveda imamo pri nas druge skrbi in druge opravke. N. pr. kdo bo postal minister, ali kako bi se dalo kaj »zaraditi«, ali kako bi bilo aranžirati drage svečanosti in podobno.

Treba je vedeti, da avstrijsko uradništvo ni tako bedasto, kakor naše, v kolikor gre za uradniške organizacije oziroma politično orientiranost. Avstrijski uradniki vedo prav dobro, da posamezni uradnik ali pa posamezna organizacija ne pomeni v boju za izboljšanje položaja prav nič, kakor tudi, da se politične stranke le tedaj zgamejo za uradništvo, če jih to prisili k dejanju.

V svojem »Fünfundzwanziger Ausschuss« nastopajo vse raznobarvne avstrijske uradniške organizacije najrazličnejših političnih struj in prepričanj v popolnoma enotni in strnjeni falangi složno, izhajajoč iz popolnoma pravilnega stališča, da politika pri izboljšanju gmotnega položaja nima ničesar opraviti. Zato se avstrijsko uradništvo tudi ne obehja na politične stranke in ne prosjači pri njih; obratno, stranke hodijo za uradništvom in zahtevajo njega glasove, obetajoč mu podporo pri uradniških zahtevah. A uradništvo jim daje svoje postulate ter zahteva od njih energično, da jih sprejmejo in v parlamentu zastopajo.

Kako je pa pri nas? Človek bi se moral smejati, če bi stvar ne bila tako žalostna. Imamo enotno organizacijo, ki ima vse predpogoje za uspešno razvijanje in udeleževanje. A pravkar smo morali konstatirati v svojo žalost, da 8, reci in beri osem uradniških organizacij ni včlanjenih v skupni organizaciji! Vprašamo, če je to še pri kakem drugem narodu kakor pri Slovencih možno? Mislimo, da ne in da tvori naš narod edino, pač zelo nečastno izjemo. In vendar se dotičniki, ki niso včlanjeni v »Zvezi«, prav nič ne branijo participirati pri žetvi tam, kjer niso sejali. Ne more biti dvoma, da je tako zadržanje zelo »unfair«, kakor se glasi mila angleška beseda.

Zdi se nam, da je za nas pač naravnost sramotno, če se mora uradnika šele siliti ali samo le pozivljati, naj se organizira, da si je to vendar v njega lastnem interesu.

A vladni predstavniki si pri takem dejanskem stanju pač lahko manejo roke, češ, kaj pa pomeni teh par možicov pri »Zvezi«, saj jih še polovica celega uradništva ni.

Naj bi si uradništvo države SHS pač vzelo avstrijsko uradništvo in njegovo enotno organizacijo za vzgled. Tam ve vsak javni nameščenec, in naj bo to hofrat ali pa sluga, da mu le enoten skupni nastop, enotna skupna organizacija zamore priboriti izboljšanje njegovega gmotnega položaja in izmed 201.500 javnih nameščencev, katere šteje avstrijska republika, ne najdeš niti enega, ki ne bi bil »organiziran«! To pa v zvezi dejstvu, da pri avstrijskih razmerah in pri avidevnosti, reklo bi se lahko tudi srčni kulturi vladnih predstavnikov, take močne, enotne falange še skoraj ne bi bilo treba. Avstrijskemu uradniku je v tem kratkem času, odkar republika obstoja, prešla potreba organizacije že tako v meso in kri, da bi ga bilo pred javnostjo naravnost sram, če ne bi bil v organizaciji. Zato tudi ni nobenega priganjanja k organiziranju, a zato

tudi vedni uspehi, ki bodo v najkrajšem času kronani z daleč vidnim rezultatom — trinajste mesečne plače!

Kdaj bomo prišli pri nas tako daleč? Menda o svetem nikoli.

In še nekaj bodi povedano. Če je pri nas v kakem javnem zastopstvu res kak državni nameščenec, vidimo — kakor je naš list že parkrat povdarjal — da je le privesek politične stranke, ki ga je kandidiral in kateri so uradniške težnje deveta briga. Mož mora le to delati, kar mu stranka ukaže.

Vprašati moramo, kdaj se bo državno uradništvo že enkrat spametovalo ter otreslo političnega jerobstva?

Pač zadnji čas bi že bil! Zakaj uradniki, če jih je samo v Ljubljani nad 4000, ne postavijo svojih lastnih kandidatov? Menimo, da je prav gotovo zadosti za ta posel zmožnih mož, ki ga bodo opravljali prav gotovo najmanj ravno tako dobro, verjetno pa da veliko bolje kakor drugi.

Torej najprvo popolna enotna uradniška organizacija in potem postavitve lastnih uradniških kandidatov pri vsakih še tako brezpomembnih volitvah.

O poslednjem pa prihodnjič malo več.

Ubogi upokojenci.

V normalnih razmerah je bilo le bore malo upokojencev, ker državna služba, četrta po mnenju nekaterih ni naporna, je posameznika po 35 ali 40-letnem službovanju tako izčrpala, da je bilo redko kateremu dano, uživati delj časa zasluženi pokoj. Taki upokojenci tudi niso imeli nobenega smisla za kako postransko delo. Bili so zadovoljni, da so se lahko enkrat oprostili težkega jarma in nemoteno uživali sveži zrak v prosti naravi, v družbi svojih že odrastlih otrok ali ostalih svojcev in prijateljev. Eksistenčni minimum je bil dosežen pri najnižjemu nameščencu, tako da je tudi ta lahko počival brez skrbi.

Povojne razmere so vse to tako temeljito spremenile, da se danes v službi ostareli človek boji upokojitve, ker brez beliča v žepu nima smisla tudi za brezplačno šetanje. In tako vidimo osivele starčke sključene sedeti poleg pisalne mize in navadno pordnevi oddih v postelji zaključiti njihovo življenje. Kdor se je pa vendar spričo razmer odločil za upokojitev, mu je prva skrb nova služba. To najdejo navadno brez težav, koč oni, ki so bili v družabno življenje uvedeni; težje je pa za one, ki so živeli samo zase in za svoj poklic. Teh poslednjih je največ; v to so jih privedle neugodne finančne razmere, v katerih so po večini živeli vse svoje življenje. Zato se le redko kje najde v privatnem poklicu dosluženega državnega uradnika ali ostalega nameščenca.

Drugačno je vprašanje glede mlajših upokojencev, katere vsakokratna vlada, ne glede na njihovo sposobnost, producira kar en gross. V stotine gre število teh ljudi, ki so doslužili v državni službi 10, 15, 20 ali 25 let in so morali nepričakovano, mnogokrat na ljubo ene same osebe na cesto. Kdor je stopil v državno službo z 18. ali 20. leti in je bil po 10., 15. ali 20. letih upokojen — česa naj se loti? Zlasti če ima družino in je v državni službi pustil najboljše moči. Ni to neprijetno za profesionista, katerih je polno v nižjih kategorijah. Čisto nekaj drugega je za one žrtve, ki so se za državno službo odločile od vsega začetka, od dneva naprej, ko so zapustile šolske klopi. Privatna podjetja so z ljudmi natrpala, reducirala so paralelno z državno upravo. Agentov in potnikov raznih strok je po poklicu preobilo, ženska pa izpodriva moškega prav povsod, kjer se pojavi. Za

Dni

s počitkom vred je trajalo stvarjenje sveta, torej pomeni število 7 popolnost.

To je dokazano s 7 prednostmi, katere ima

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

samostojne akcije je treba denarja in zopet denarja. Kdo ga zaupa predčasno upokoje nemu uradniku? In če ga, kaj ima ta od njega, ko mora plačevati 10, 12—18% obresti? Vzdrževati mora pa navadno konkurenco, katere se bog zna kako ne obnese.

Ali se je potem čuditi, da take žrtve najraje iščejo zavetja pri uradih, ki so slični njegovi dosedanji zaposlitvi? Ali se je potem čuditi, če so v preobilici naseljeni tam, kjer so jim najbolj naklonjeni, kot je n. pr. ljubljanski magistrat?

Gospodje krmilarji in politiki! Skrajni čas je, da se ta hiperprodukcija mladih, za pokoj še nezrelih ljudi preneha. Da se upokojitve vršijo samo, ako so res skrajne potrebe in drugačni izhodi nemogoči. Politična naziranja ne smejo biti nikdar in nikjer motiv za redukcijo oziroma predčasno upokojitev, ker nima do danes nobena stranka prave stabilnosti v vladi. Istotako bi ne smel biti motiv politično naziranje za namestitve. Kdor je bil v državni službi 10 in več let, in to zlasti v civilni, ta je brez dvoma za svoje mesto sposoben. Namestitve, upokojitve in avanzmaji radi politike naj se revidirajo in normalno stanje bo kmalu upostavljeno. Ljudem pa, ki so bili predčasno upokojeni, morajo biti vrata povsod odprta, podjetnim naj država nudi brezobrestno ali posojilo z nizko obrestno mero. Na ta način bo brezposelni zaposlen, v gostovih prilikah bo nudil kruha tudi drugim nezaposlencem. Od tega bo imela pa tudi država znatno korist. Brezpogojno bi se morali odstraniti ljudje iz državne službe, ki niso naši podaniki, izvzemši one, ki so nenadomestljivi in na njihovo mesto namestiti domačine. S takim ravnanjem se ne ustvarja najboljše razpoloženje napram državi. Nepismene in nesposobne naj nadomestijo pismeni in sposobni in ta nesmiselna nadprodukcija upokojencev bo hitro likvidirana. Prenehala se bo korupcija in druga zla, ki danes razjedajo dušo poštenih državljanov. Prenehala se bo pa tudi gonja proti upokojencem, katerih je najti povsod, največ pa v centrih, kjer imajo političarji velike oči, a malo soli. Ako se delamo zavedne, pokažimo, da smo res zavedni. Socialna politika naj stegne tukaj svoje prste, toda v obliki, ki bo zadovoljila vse: prizadevati, državo in državljanje. Dosedanje postopanje z državnimi nameščenci in zlasti upokojenci ni znak 20-letne kulture, naj-

manje pa naše svobode. Organizacije strokovne in politične! na delo v tem pravcu in imeli boste brez boja absolutno večino. V nasprotnem slučaju bo šla uboga gmajna mesto vkup, narazen. Brez sloge pa ne bo nikdar moči. Tega se zaveda ena stran prav dobro, druga pa bore malo ali nič, a škodo trpimo vsi. Parola vseh mora biti: Zrelemu za pokoj dostojno pokojnino, nezrelemu pa dostojen obstanek. Ustvarjati iz inteligence proletarijat, je zločin močnejšega nad slabjšim. Zakon naj bo mera pravice.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J O S . R E I C H .

Odtegljaji za uradniške in kreditne zadrage.

Savez nabavljalnih zadrug nas prosi, da objavimo tale »Popravek«, ki ga je poslal »Slov. Narodu«:

»Z ozirom na Vaš članek »Nezakoniti odtegljaji od prejemkov državnih uslužbencev« v Vašem listu od 18. oktobra 1928. l. Vas prosimo, da blagovolite objaviti na temlju tiskovnega zakona sledeči popravek:

Pred vsem ni res, da so odtegljaji od 10 oziroma 5 Din nezakoniti, ker so vendar izvršeni na temelju čl. 374. finančnega zakona za l. 1928./1929. Akt Glavne Kontrole št. 65.447 od 11. julija 1928. l., v katerem se smatra, da so ti odtegljaji davek, ni nikakšen dokaz za nezakonitost odtegljajev, kar je dokazalo finančno ministrstvo s svojim aktom D. R. Br. 96.618/1928., s katerim je zavrnilo mišljenje Glavne Kontrole kot neosnovano. Radi tega ni res, da se ti odtegljaji ne bodo izvrševali.

Posebno pa ni res, da se omenjeni zneski odtegujejo »za sanacijo beograjske Zveze nabavljalnih zadrug«. »Zvezi nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev« ni potrebna nikakšna sanacija, ker je njeno materialno stanje zelo dobro, kot se to točno vidi iz njene bilance, a tudi iz dejstva, da stalno razpolaga z gotovino od okroglo deset milijonov dinarjev, kateri znesek je vložen v Državni hipotekarni banki in pri nekaterih najmočnejših denarnih zavodih.

Navedeni odtegljaji niso za sanacijo Zveze, nego ostanejo last onih državnih uslužbencev, katerim se odvzamejo, a vsak državni uslužbenec ima v smislu tozadevne uredbe finančnega ministrstva pravico, da odbite vsote, ki bodo v 36 mesecih znašale 360 oziroma 180 Din, dobi nazaj, ako se ne bi posluževal poslovanja kakšne kreditne ali stavbene zadrage državnih uslužbencev. Kapital, ki se z odtegljaji zbira, se mora namreč glasom Uredbe finančnega ministrstva porabiti za posojila kreditnih in stavbenih zadrug državnih uslužbencev.

Najmanj pa je res, da so Zvez »sprave« v stisko ne samo pretirani birokratizem, ampak predvsem visoke dnevnice in razni komisijski stroški njenih upravnikov. Zveza ni v stiski, nego materialno odlično stoji, ker ji je uspelo, da v najhujših letih od 1921. do 1927. ohranila svoj kapital nezmanjšan, kar ni uspelo niti mnogim strokovnim trgovskim podjetjem. To je pač najboljši dokaz, da v Zvezi ni bilo pretirane birokratizma, a še manje visokih dnevnic ali komisijskih stroškov njenih upravnikov. Dnevnice za člane uprave so določene v pravilih, toda jih niti ne sprejemajo v oni, v pravilih določeni višini. Komisijskih stroškov sploh ni, ker Zveza nima komisij. Revizije zadrug pa izvršujejo nameščeni revizorji, a ne člani uprave. Člani zvezine uprave redko pridejo v priložnost, da kot njeni delegati potujejo, n. pr. za nakup za

družnih domov itd., ali tudi to se zgodi skoraj redno le na zahtevo zadrug samih.

Iz vsega se vidi, ga onega, kar je Vaš list ponatisnil iz beograjskega »Vremena«, ni, kar je pa sam dodal, nasprotuje resnici.

Beograd, 16. novembra 1928.»

Zveza nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev.

M. M—n:

Draginja v Mariboru in — gostilničarji.

Z zanimanjem zasledujemo državni uslužbenec v Mariboru protidraginjski pokret naših tovarišev v Ljubljani; upamo, da je stvar prišla v pravi tir in poštene roke ter da bo zaželeni efekt kmalu viden. Pričakujemo pa, da bo imel ta uspeh tudi za nas Mariborčane prijetne posledice in da se bodo tukajšnje tržne cene automatično prikrile na novo reguliranim cenam na ljubljanskem trgu. Če ne, pa bodo tudi pri nas potrebni energični koraki, da se razmere zboljšajo. Nočem tukaj ponavljati vseh dokazov, da je naš boj pravičen ter da se nas hoče povsod izkoriščati, ker to se je že itak na dolgo in široko storilo na različnih shodih in v »Našem Glasu«.

Moj namen je tukaj opozoriti javnost na še hujše izkoriščevalce ne samo javnih nameščencev, ampak tudi vseh drugih slojev. In to so gostilničarji, ki že mesece in mesece po časopisih in na zborovanjih kriče, da se jih hoče z visokimi davki, dokladami in taksami uničiti in da je njihov stan že na robu propada. S tem kričanjem so res dosegli, da si jih ni nikdo upal prijeti in da so jim začeli nekateri, ki samo površno sodijo razmere, celo verjeti.

Ker po priložnosti prihajam večkrat v gostilno, sem se začel zanimati za cene raznih jedil in pijač ter jih primerjati med seboj in tudi s cenami drugod in še posebej v inozemstvu. Ne zahajam pa v gostilne, ker imam preveč denarja in ne vem kam drugam z njim (za to skrbi že naša država), ampak ker imam večji krog sorodnikov in znancev, ki me vzamejo s seboj ali pa jih včasih tudi jaz kam povabim, če pridejo k meni v Maribor na poset. — Kolikokrat se je po naših časopisih zabavljalo čez revno in sestrano Avstrijo, pa pogledajmo si cene tamkaj!

Četudi uvažamo tja naše pridelke, kakor meso, mast, moko, krompir, fižol, jajca, mleko, sadje itd., najdemo v tamkajšnjih gostilnah veliko nižje cene, kakor pri nas. Edino na Dunaju, kjer so bile že pred vojno višje kakor drugod, so enake mariborskim cenam. Evo nekaj primerov! Bil sem začetkom meseca oktobra v Gradcu in tamkaj naročil kosilo v znani restavraciji in hotelu »Simmel« ter tam plačal po jedilnem listu za kosilo, obstoječe iz juhe, telečje pečenke in solate, 0-20 + 1-20 + 0-40 šilingov ali 14-40 Din v našem denarju. V Mariboru stane to kosilo v enakem lokalu po jedilnem listu najmanj 18 Din. Drugič sem šel v restavracijo nasproti tehniški visoki šoli ter plačal za menu (določeno kosilo brez jedilnega lista) 1 šiling = 8 Din in sicer: možganova juha, zrezek, krompirjev piré in jabolčni zavitek kot močnato jed. V Mariboru vidiš po vseh večjih restavracijah napise z našim znaniom, da stane celo kosilo (menu) 12 do 15 Din, torej veliko več kakor v Gradcu. Večerjal sem v znanih meščanskih restavracijah: Krebsenkeller in Gambrinus ter tamkaj našel na jedilnem listu samo jedila v ceni od 60—80 grošev = 4-80—6-40 Din in sicer: na različne načine pripravljene golaže, tripe, pljučka, ledvice, jeterca, rižovo, makaronijevo, kumovo, čebulovo meso, šunkove krpiče itd. Na ta način dobiš za 1 šiling (= 8 Din) večerjo s kruhom, z eno čašo piva z napitnino vred, dočim greš v Mariboru s tem denarjem kvečjemu še mimo gostilne in — h konjskemu mesarju. V naših boljših in srednjih restavracijah pa najdeš na jedilnem listu skoro samo jedila za 12 do 20 Din in to za pečenko ali slično jed, ki se jo prvič iz 1 kg mesa v ceni

okroglo 20 Din po 5 in več porcij. Ali ni to oderuški zaslužek? Še hujše je s prikuho! Dočim se dobi 1 kg krompirja za 2 Din in 1 kg riža za 10 Din, stane par žlic te prikuhe v gostilni 3 Din in več, gostilničarja pa komaj 50 para. Iz 1 kg zelja po 5 Din se skuha nad 15 gostilniških porcij za 3 Din. Solate se dobi na trgu v poletnem času za 1—2 Din dovolj za celo familio, v gostilni pa stane ena porcija s par lističi kar 4 Din. In potem še kompot! 1 kg jabolk stane na trgu 4 Din; gostilničarka ti skuha dve majčkeni jabolki v vrednosti pol dinarja v kompot in račun za to 4—6 Din. Revni so pač ljudje, ki so navezani na gostilniško hrano z gornjimi oderuškimi cenami. Seveda jih državni uslužbenec ne zmore ter si radi tega išče privatno hrano, v uradniški menzi ali pa v manjših gostilnah, kjer je gostilničar bolj uviden in je zadovoljen z manjšim dobičkom. Zatorej pa tudi ni najti v teh tako zvanih »boljših« lokalih srednjega ali nižjega uradnika.

Nič boljše ni z vinskimi cenami. V vseh časopisih smo čitali, da ponuja producent vinski mošt po 1 krono za vsak grad sladkorja. Ker letos skoro ni vina z nad 20 % sladkorja, pride en liter vinskega mošta na 4—5 Din, iztočili pa so ga gostilničarji po 12—20 Din, večkrat pomešanega s sadjevcem. Ker je pri vinskem moštu drž. trošarina, oblastna in občinska doklada nižja kakor pri vinu, si lahko vsak dobiček sam izračuna.

Poznamo čisto dobro one osebe, ki imajo pri gostilničarski zadrugi prvo besedo, a dajo drugim članom slab vzgled, ker imajo najvišje cene. Vemo pa tudi, da ne morejo biti cene povsod enake. Tako je na pr. popolnoma v redu, da mora imeti najemnik reprezentacijske Grajske kleti, ki plačuje visoko najemnino, rabi tudi po dnevi luč in mnogo uslužbencev, nekaj višje cene, kakor drugi lokali, ki se štejejo med enake. Pač pa nam ni jasno, zakaj ga mora njegov sosed, ki ne plačuje nobene najemnine, ker ima svojo gostilno v lastni hiši in tudi sicer manj režijskih stroškov, ravno v cenah posnemati.

Torej gospodje gostilničarji, malo več realnosti in manj kričanja, pa prostovoljno dol s cenami! To bo gotovo tudi Vam v prid!

RAZŠIRJAJTE „NAŠ GLAS“

Inozemstvo.

V Zedinjenih državah Amerike.

Kongres nacionalne federacije nameščencev v San Antoniju. Med 5. in 9. septembrom 1927 je bil v San Antoniju (Teksas) letni kongres federacije ameriških nameščencev. To federacijo tvorijo skupine državnih uradnikov raznih strok, osnovana pa je bila l. 1927. Kongres je zbudil živo zanimanje, kar se najbolje vidi iz neštevilnih pisem in brzojavk, ki so mu pri tej priložnosti prišle z raznih strani. Med temi je treba posebej poudariti pismo predsednika Coolidgea kakor tudi brzojavko uradniške Internacionale, ki žele kongresu kar največ uspeha. Delalo se je pet dni in pretreslo okoli 200 raznih resolucij, ki so se oddale pristojnim komisijam, da jih izvrše. Važna točka je bilo predvsem vprašanje prostega sobotnega popoldneva. V Zedinjenih državah se z njim koristi samo neznatno število nameščencev nekaterih uradov. Zahtevalo se je, da se prosti sobotni popoldan razširi na vse vrste nameščencev, izvzemši tiste, ki jim posebna služba tega ne dovoljuje. Takim uslužbencem naj bi se dal prost popoldan kak drug dan v tednu. Kljub dolgotrajni borbi za ta popoldan, zaradi katerega so šli že pred tri predsednike, je dosegla federacija pri predsedniku Coolidgeu le to, da je dovolil prosti sobotni popoldan v štirih poletnih mesecih. Na kongresu se je sklenilo, naj se dela na to, da se zniža doba starosti za pokojnino od 70 na 65 let. Soglasno so sprejeli tudi predlog, da se skliče arbitražno sodišče za uradnike. Naglašali so, da trpijo nameščenci občutno škodo od

pomanjkljivega izvrševanja nekaterih zakonov in pravilnikov. Pretresali so nazadnje tudi vprašanje nadurnega dela, ureditve letnega dopusta, klasifikacije itd.

Holandska.

Položaj javnih nameščenecv v provincah in važnejših občinah na Holandskem je reguliran s specijalnimi določbami. Isto velja za nekatero število državnih uradnikov in uslužbencev. 21. maja 1917 se je stvorila državna komisija, ki je imela nalogo, da napravi načrt zakona o društvenih pravilih nameščenecv, ki bi veljal za vse javne nameščenice na Holandskem. Komisija je to nalogo izvršila, zakonski načrt pa ni prišel pred parlament. Vlada je vendar le predložila centralni komisiji sporazumni načrt, ki so se po njem izenačile materialne pravice uradnikov. (Dopust, odsotnost vsled bolezni, nočna služba, selilni stroški ob premestitvi itd.) Ta načrt so najprej pretresli v upravnem svetu generalne uradniške unije 13. septembra 1927. Definitivna diskusija o tem načrtu se bo kmalu vršila, nakar bo prišel načrt pred parlament. Mogoče je, da bo preteklo še precej časa, preden dobi ta načrt obliko zakona.

Vestnik.

Zveza državnih nameščenecv za Slovenijo

ima svojo pisarno v Franciškanski ulici št. 6, I (desno).

Informacije se dajejo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 5. do 6. ure popoldne, sicer uradne ure za interno poslovanje razen sobot, nedelj in praznikov dnevno od 5. do 7. ure popoldne. — Tajništvo.

Naše glasilo v letu 1929. Tiskovni odsek Zveze je zasnoval načrt za temeljito reorganizacijo in preosnovo »Našega Glasca«. Z Novim letom začne izhajati v znatno povečanem formatu in z bogato vsebino. Zaradi večjega obsega nam bo mogoče prinašati pestrejšo vsebino iz raznih panog življenja. Strokovni del se bo še poglobil in skušali si bomo pridobiti več novih strokovnjakov-sodelavcev. Večjo pažnjo bomo posvetili tudi zabavnemu delu lista, ki bo redno priobčeval poleg daljše povesti ali romana še v vsaki številki po en zaključen in zanimiv podlistek. Uredili bomo posebne oddelke za vse grane javnega življenja, ki bi mogle zanimati uradništvo. Pripravljene smo priobčevati družabne vesti, poročila o sportnem gibanju, ocene literarnih pojavov, gledaliških predstav. Nudili bomo našim bralcem razgled po svetu, poročali o združništvu, narodnem zdravstvu in o higijeni. Naš program bo mnogo za mnoge!

Za izvršitev teh načrtov treba sredstev. Zato: naročajte »Naš Glas«, priporočajte ga in širite po javnih lokalih, agitirajte zanj! Zasedelate, če »Naš Glas« podpirate!

Poziv k plačilu. Med člani pogrebne sklada drž. zvičnikov in služiteljev so bili letos trije smrti slučaj. Pri zadnji odborovi seji se je ugovarjalo, da vkljub ponovnemu opominjevanju 8 članov še ni plačalo pristojbine za drugi, in 16 članov še ne za tretji smrti slučaj. Ker po pravilih članstvo preneha, ako se take društvene obveznosti redno ne plačujejo, pozivljamo dotične tovariše še enkrat tem potom, da takoj poravnajo zaostale društvene prispevke, ker drugače se sami izključijo iz pogrebne sklada. Odbor.

Sodno-pisarniškem naraščaju se sporoča, da ima pisarniško ravnateljstvo pri deželnem sodišču v Ljubljani še nekaj pripomočkov za prvi pisarniški in zemljiškopravni izpit proti nabavni ceni 30.— Din na razpolago.

Uredba o penzijskem fondu. V prihodnji številki bomo objavili glavna določila nove uredbe, ki stopi v veljavo 1. jan. 1929.

Uredba o penzijskem fondu. V prihodnji številki bomo objavili glavna določila nove uredbe, ki stopi v veljavo 1. jan. 1929.

Gospodom priporočamo

veliko izbiro jesenskih in zimskih oblek ter sukenj, površnikov in ra-

glanov. — V zalogi vedno samo oblačila iz najboljšega blaga. Solidne cene!

FRAN LUKIČ, STRITARJEVA UL. 9

Moderna medicina se izogiblje zdravil. Tembolj pa upošteva pravilno prehrano. Odlični zdravniki priporočajo zato redno uživanje Žike. Žika je na poseben način izdelana kava iz rži. Učinkuje ugodno na živčevje in prebavila. Zato bi jo morali vsi nervozni, slabokrvni, posebno pa otroci uživati vsak dan.

DRAGINJA NARAŠČA, kdo se bori zoper njo in ščiti konzumenta, drž. nameščena? »Naš Glas«!

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ JAVNIH NAMEŠČENCEV IN UPOKOJENCEV R. Z. Z O. Z. LJUBLJANA, Aleksandrova c. 5./I. levo
Ustanovljen leta 1874.

Uradne ure dnevno od 3.—5. popoldne razen sobot, nedelj in praznikov.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 5 — 7 1/2 %.

Daje kredite tudi ranžijske in konsumne po 9% proti poroštvu in zaznambi.

Razširjajte

„Naš Glas“!

TOVARNA POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah

C. J. Hamann Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin. Predtiskarija modernih ročnih del.

Za božič

se priporoča za vse vrste daril poznana trgovina špecerije in delikates

Bogomir Motoh - Ljubljana, Vodnikov trg 5

Restavracija

„PRI NACETU“

Ljubljana, Kette Murnova ulica št. 3

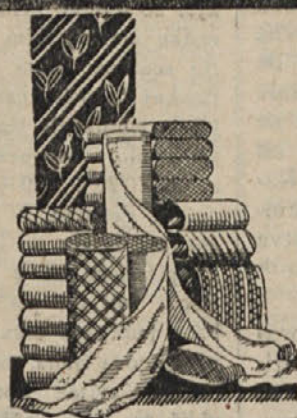
priporoča gg. drž. uradnikom dobro postrežbo v kvaliteti pijač in hrane.

KNJIGARNA

NOVA ZALOŽBA

r. z. z o. z. LJUBLJANA, Kongresni trg 19 in
PODRUŽNICA prej I. GIONTINI
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 17

priporoča v nakup svojo bogato zalogo vseh šolskih in pisarniških potrebščin ter knjige lastne in drugih založb. Ima tudi veliko zalogo barv za slikanje na blago in svilo.

Manufaktura vseh vrst osobito angleškega sukna in kamgarna nudi po priznani najugodnejših cenah.

Tvrda **NOVAK 15**
Ljubljana, Kongresni trg

Schrollor šifon 80 cm širok à Din 13.50.
Češko perje 72 — 105 Din. Puh prvovrsten 260 Din. Prima blago. Solidna postrežba.

PARNA PEKARNA

FRANC DOLINAR LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO 11 — POLJANSKA C. 19

najtopleje priporoča svojim cenj. odjemalcem večkrat dnevno prvovrstno sveže pecivo in različne vrste slaščic

Priporočamo trdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Pletilne stroje in potrebščine,
strokovni pouk, aparate za vzor-
čno pletenje na navadnem stroju,
novost, nudi

A. KOS * Ljubljana
ŽIDOVSKA ULICA ŠTEV. 5

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spominskih
izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ulica.

Modno blago, perilo in po-
trebščine za šivilje in kro-
jače priporoča trdko

A. PERSCHE

LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

Tvrška A. VOLK, Ljubljana
Resljeva cesta štev. 24.

Veletrgovina z žitom, moko
in drugimi mlevskimi izdelki.
Priporoča zlasti prvovrstno

banaško pšenično moko.

Najboljši

šivalni stroji in
kolesa znamke
GRITZNER in ADLER

ter švicarski ple-
tilni stroji „DUBIED“
za rodbino, obrt
in industrijo

Josipa Petelinca

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika. Telefon 2913.
Pouk v vezenju brezplačen. Veletna garancija.

Delavnica za popravila.

Obiščite novo ure-
jeni oddelki za
gospode

Trpežno blago. Naj-
nižje cene. Modna
trgovina za dame in
gospode

A. ŠINKOVEC

nasl. K. SOSS

LJUBLJANA

Mestni trg 18, 19

CVETLIČARNA pod TRANČO

ANTON BAJEC

LJUBLJANA

Vrtnarija: Tržaška cesta 34

TELEFON INTERURBAN 32-22

PRIPOROČA SE DAMSKA KONFEKCIJA IN MODNI SALON

ALOJZIJ PAULIN

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5

Prvovrstna strokovna izdelava damskih plaščev, oblek in kostumov
tudi kakor vse moške garderobe po konkurenčnih cenah. — Lastna
zaloga blaga. — Gg. uradnikom in uradnicam na obroke.

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in
deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

MR. BAHOVEC

PLANINKA
KONVULSI
CAJ.

prenavlja, čisti in osvežuje kri, izboljša slabo
prebavo, slabotno delovanje čreves, napiho-
vanje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča
in žolčni kamen. Vzodbuja apetit in izbornu
učinkuje pri aterosklerozi. — „PLANINKA“
CAJ je pristen v plombiranih paketih po
Din 20.— z napisom proizvajalca

Lekarna BAHOVEC, Ljubljana

Kongresni trg

(Dobi se v vseh lekarnah.)

PARNA PEKARNA

JEAN SCHREY NASL.

JAKOB KAVČIČ

VEČKRAT NA DAN SVEŽE PRIZNANO
NAJBOJŠE VSAKOVRSNO PECIVO

Obleke

za moške, fante in dečke, raglane,
površnike, usnjate suknjice in dežne
plašče kupite najceneje pri trdku

JOSIP IVANČIČ

LJUBLJANA, Dunajska c. 7

Od 1. decembra razprodajam v reklamne svrhe 200 oblek
po Din 500.— in Din 600.—, ki so stale prej Din 850.—
in Din 950.—. **NNN** Poslužite se ugodne prilike!

Tovariši!

Že stanovska zavednost veva, da podpiramo pri nabavi svojih potrebščin v prvi vrsti svoje lastne ustanove. Veliko bolj pa smo v svojem interesu dolžni to storiti tedaj, ako nam nudijo
te ustanove večje ugodnosti in večje koristi kot tuje. Ena izmed takih ustanov je naša

TELEFON
ST. 2421

Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani, Vodnikov trg 5.

Rač. pošt. hran.
štev. 12.416.

Ona nam nudi banaško moko, sladkor, kavo, olje, mast, sploh vse specerijsko in kolonialno blago najfinije vrste po najnižjih cenah, ki so mogoče. Velika izbira dežnikov,
predpražnikov in najfinijih in najtrpežnejših čevljev lastnega izdelka. V zalogi najfiniji šifon, platno in srajce za gospode po najnižjih cenah.

Drva in premog vsak čas na razpolago. Dostavlja se blago na dom in dovoljujejo se olajšave pri plačilu.
Zadovoljiti svoje člane je te zadruge najvišji cilj. Da je blizu tega cilja, dokazujejo stalni in dnevno novo pristopajoči člani-odjemalci.

Tovariši! Tovarišice! Pristopite k tej zadrugi in kupujte v njej!

Kdor kupuje v svoji zadrugi, kupuje pri sebi!

Ustanovljena 1889.
Telefon štev. 2016.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena 1889.
Rač. pošt. hran. 10.533.

Stanje vloženega denarja
nad 300 milijonov dinarjev.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)
LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA

Stanje vloženega denarja
nad 1.200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju.
Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

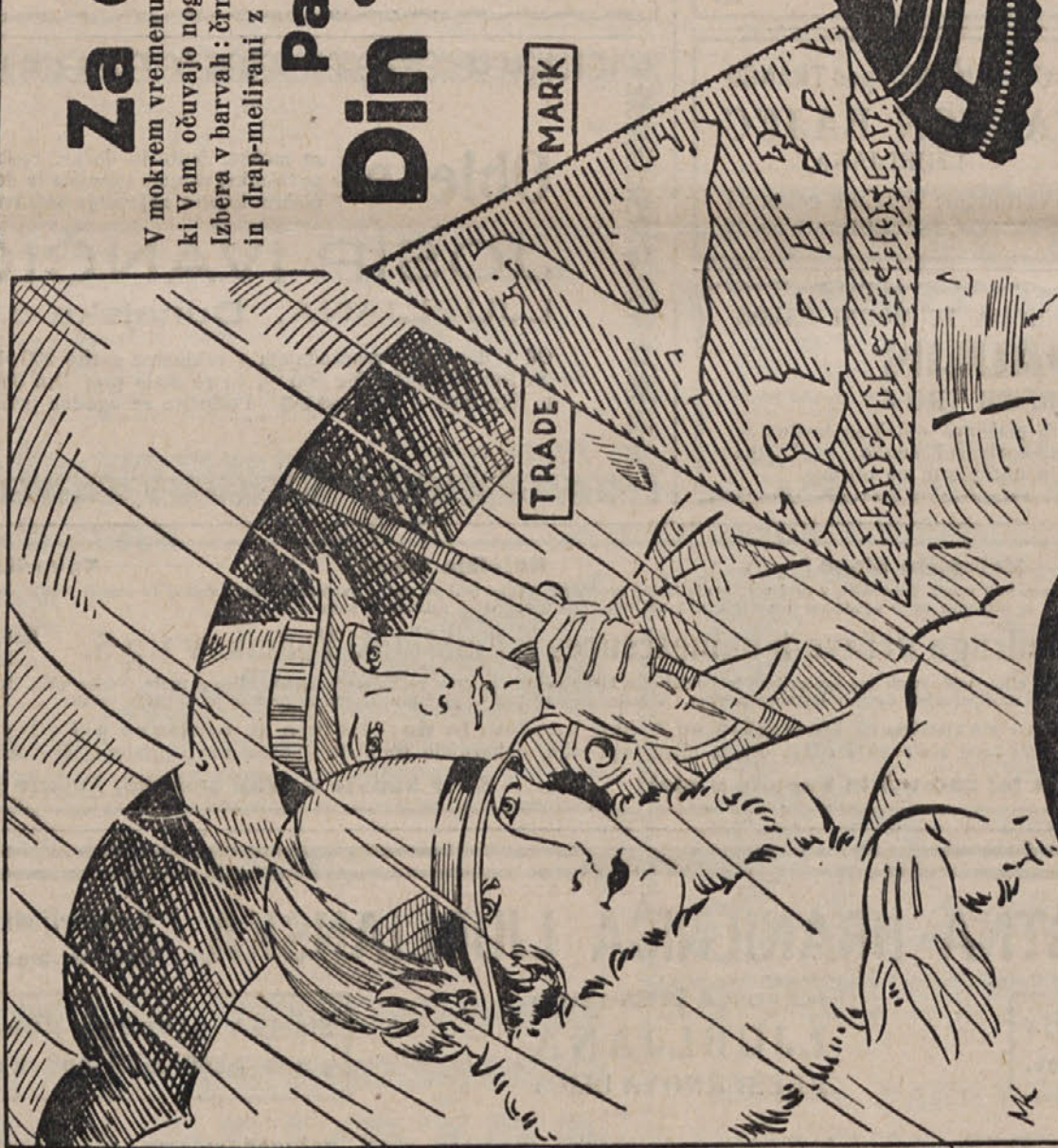
Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg
lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav
radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Za dež in sneg!

V mokrem vremenu se boste najbolje počutili edino v snežnih čevljih, ki Vam očuvajo nogo toplo in suho in Vam s tem obvarujejo zdravje. Izbera v barvah: črni, rjavi z žametnim obrobkom ter v sivo-melirani, in drap-melirani z obrobkom iz trikotena.

Par
Din 129

REDA